

Spania. Estudis d'Antiguitat Tardana oferts en homenatge al professor Pere de Palol i Saletas.
Biblioteca Abat Oliba.
Sèrie il·lustrada, 12. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
Barcelona, 1996. 296 pàgines.

Homenatge a Pere de Palol

Amb motiu de la jubilació del professor Pere de Palol, catedràtic d'arqueologia cristiana i medieval de la Universitat de Barcelona (1988), un grup d'amics, col·legues, deixebles i col·laboradors de gran prestigi, d'universitats i centres de recerca de diferents llocs d'Europa, decidiren *oferir-li, com a mostra d'afecte i de respecte per una llarga vida dedicada, profitosament, a la investigació i a la docència en el camp de l'arqueologia, un seguit de treballs que havien de recordar l'efemèride, la millor manera d'honorar el mestre, d'afalagar l'amic. Ara, aquestes col·laboracions escrites des del respecte, l'admiració i la gratitud han estat bellament publicades en un llibre digníssim, posat a l'abast de tot-hom -d'erudits i savis interessats*

pel món de l'antiguitat tardana, però també d'un públic més ampli que vulgui conèixer amb rigor aquesta etapa històrica- amb la voluntat de voler fer participar del reconeixement general d'una tasca ben feta un conjunt molt més gran de ciutadans.

Les col·laboracions s'han centrat, majoritàriament però no exclusiva, en l'antiguitat tardana, des d'òptiques diferents: reflexions a partir de les fonts històriques (Février, Fontaine, García Moreno, Laplana, Olivar, Riu, Saxer, Sayas, Sotomayor, Teja, Vilella), epigràfiques (Pietri) o arqueològiques (Abásolo, Cortés, Pérez, Del Amo, Balmelle, Duval, García-Gelabert, Blázquez, González Blanco, Godoy, Tuset, Gurt, Buxeda, Hauschild, Ponsich, Ramallo, Ribas, G. Ripoll, Testi-

ni), també semblances biogràfiques (E. Ripoll, Marquès), relacions entre l'art antic i l'art medieval (Balil, Mentré) i qüestions historiogràfiques (Barral, Coll, Rosselló-Bordoy) o metodològiques (Beltrán), conjuntament amb la bibliografia exhaustiva del Dr. Palol (preparada per J. Vilella i J.M. Gurt), *utilíssima*.

J.M. Nolla

Records en positiu. Memòria fotogràfica del Pla de l'Estany.
Consell Comarcal del Pla de l'Estany, 1996. 240 pàgines.

Estampes del Pla de l'Estany

Sota el suggestiu títol *Records en positiu*, el Consell Comarcal del Pla de l'Estany ha editat la crònica gràfica del Pla de l'Estany dels primers seixanta anys del segle XX. L'obra presenta un recorregut visual per la gent, els esdeveniments i les arquitectures que han ajudat a construir la imatge actual de la comarca.

En el total s'han inclòs cent noranta-sis estampes, desgranades al llarg d'onze capítols amb títols tan seductors com «El protagonista natural», «Pedres amb passat», «Mòbils i autoemocions», «Un passeig a pagès», «Obradors», «Tallers i fàbriques», «Tractes són tractes», «La vida petita», «Temps de fe», «Instàncies esportives», «Esqueixos d'història» i «Festius i creatius».

Aquest recorregut visual per la comarca del Pla de l'Estany és

una peça més de la renovada moda de la recuperació de les imatges com a peces indiscutibles per al coneixement històric.

De totes maneres l'objectiu de l'obra, coordinada per Miquel Rustullet i Miquel Aguirre, va més enllà de la simple reproducció d'imatges, i el projecte s'ha realitzat gràcies als particulars i a les institucions que han cedit el dret de reproducció d'algunes de les seves peces.

Aquesta és una de les innovacions del treball, ja que no pretén divulgar la producció d'un sol fotògraf o la col·lecció d'un sol arxiu, sinó que vol compilar els documents visuals repartits entre diferents fons familiars i arxius institucionals amb l'objectiu d'il·lustrar la transformació natural-social-econòmica i urbanística del Pla de l'Estany.

El treball de camp previ a la publicació de l'obra ha requerit la visualització d'unes 1.600 fotografies, de les quals se n'han seleccionat aproximadament unes dues-centes.

Finalment, la narració gràfica s'ha complementat amb comentaris realitzats per seixanta persones procedents de diferents àmbits professionals (val a dir que al lector li hagués estat molt útil conèixer la dedicació professional de l'autor del comentari de la imatge) i territorials i que ens narren emocions, ens donen a conèixer episodis o ens descriuen les imatges,

Dolors Grau i Ferrando